

P

resentació

Foreword

El Seminari permanent *Guerra, Cinema i Societat*, que s'està desenvolupant a la Secció de Cinema del Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona des del curs 1989-90, intenta aproximar-se al coneixement de la idiosincràsia i mentalitat col·lectiva de les societats contemporànies mitjançant l'anàlisi de la producció cinematogràfica de tota mena (ficció, documentals, noticiaris, animació) realitzada en període de guerra o en relació amb algun fenomen bèl·lico-militar.

La relació entre els tres elements citats ha estat buscada expresament. Societat, perquè és l'objecte de la investigació històrica; Cinema, perquè en ser àudio-visual, és mitjà per excel·lència d'expressió en el segle XX; Guerra, perquè és una circumstància humana que, en col·locar les societats en una situació profundament crítica, a vegades en el límit de la seva supervivència, fa aparèixer amb absoluta claretat tota la seva realitat.

Els components de la Secció de Cinema i els membres del Centre d'Investigacions *FILM-HISTORIA* decidiren organitzar un congrés internacional en què els estudiosos del cinema, de la guerra i la història poguessin reflexionar conjuntament. Aquest va tenir lloc a la Universitat de Barcelona (12-15 de febrer de 1992) i el tema d'estudi ha estat *Guerra, Cinema i Societat*.

El caràcter, sempre polèmic d'aquesta temàtica - en cert mode l'ús del cinema com a arma; les correlacions entre els Potemkins de veritat i els de cel·luloide - es va veure accentuat encara més pel context temporal en què es va realitzar la reunió. La manca d'informació visual o la seva manipulació, durant la Guerra del Golf contrasten amb la possibilitat, real per primera vegada, de retransmetre en directe una guerra. Van existir els mitjans i el públic però faltà la voluntat i sobreabundà la censura. L'experiència nord-americana del conflicte del Vietnam, la guerra perduda per culpa del cinema i la TV, per alguns dels participants al Congrés, ajuden a entendre aquest fenomen. Les tesis que se sustenten en els materials que publiquem són diverses, de significació contradictòria i d'extensió i valor desiguals. No podria ser d'altra manera en unes sessions científiques que, des d'un principi van estar obertes a tots els horitzonts.

Les Actes de les sessions científiques, amb les ponències i comunicacions, són ara editades en aquest número doble de la nostra revista, gràcies també a la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, del Ministeri d'Educació i Ciència de l'Estat espanyol i del Comitè Conjunt Hispano-Nord-americà per la Difusió Cultural i Educativa.

J. FLORIT

*Director del Departament d'Història Contemporània
(Universitat de Barcelona)*